

Obsah:

1.	Úvod	7
2.	Imunitní systém a jeho fyziologické funkce	7
2.1	Charakteristika imunitního systému	7
2.2	Antigeny a alergeny	8
2.3	Složky imunitního systému	9
2.3.1	Buněčná imunita	9
2.3.2	Humorální imunita	9
2.3.3	Nespecifická imunita	10
2.3.4	Specifická imunita	12
2.3.5	Cytokiny	14
2.3.6	HLA systém	15
2.4	Fyziologická imunitní reakce	15
2.5	Imunopatologické reakce	15
2.5.1	Reakce časného typu (I. typ)	16
2.5.2	Humorální reakce s patogenetickou úlohou protilátek IgG a IgM (II. typ)	16
2.5.3	Humorální reakce s tvorbou imunokomplexů (III. typ)	17
2.5.4	Imunopatologické reakce buněčné (IV. typ)	17
3.	Imunodeficiencie	18
3.1	Etiologie imunodeficiencí	18
3.2	Klinický obraz	18
3.3	Laboratorní vyšetření	19
3.4	Diagnóza	19
3.5	Terapie	20
3.6	Prevence	21
3.7	Posudkové hledisko	21
3.8	Přehled primárních imunodeficiencí	21
3.8.1	Protilátkové imunodeficiencie	22
3.8.2	Poruchy komplementového systému	24
3.8.3	Poruchy fagocytózy	24
3.8.4	Autoinflamatorní syndromy	25
3.8.5	Deficity imunity zprostředkované lymfocyty T	25
3.9	Sekundární imunodeficiencie	26
3.9.1	Sekundární protilátkové imunodeficiencie	26
3.9.2	Získané granulocytopenie	27
3.9.3	Imunodeficit po splenektomii	27
3.9.4	Další příčiny získaných imunodeficiencí	28

3.9.5	Choroba vyvolaná virem lidské imunodeficiencie (HIV)	29
3.9.6	Chronický únavový syndrom	31
3.9.7	Dysfunkce imunity působením stresu	33
4.	Autoimunitní onemocnění	37
4.1	Etiologie autoimunitních chorob	38
4.1.1	Faktory vnitřní	38
4.1.2	Faktory vnější	39
4.2	Patogeneze tkáňového poškození u autoimunitních chorob	39
4.3	Epidemiologie autoimunitních chorob	40
4.4	Diagnóza autoimunitních chorob	40
4.4.1	Rodinná anamnéza	40
4.4.2	Klinická symptomatologie	40
4.4.3	Laboratorní imunologické vyšetření	40
4.4.4	Jiná laboratorní a další pomocná vyšetření	42
4.5	Průběh autoimunitních chorob	45
4.6	Terapie autoimunitních chorob	45
4.7	Posudkové hledisko	46
4.8	Klasifikace autoimunitních chorob	47
4.9	Přehled systémových autoimunitních chorob	47
4.9.1	Systémový lupus erythematoses (SLE)	47
4.9.2	Revmatoidní artritida a juvenilní idiopatická artritida	48
4.9.3	Revmatická horečka (RH) a poststreptokoková glomerulonefritida ..	49
4.9.4	Ankylozující spondylartritida	50
4.9.5	Dermato/polymyositis	50
4.9.6	Sjögrenův syndrom	51
4.9.7	Primární biliární cirhóza (PBC)	53
4.9.8	Sklerodermie, systémová skleróza	53
4.9.9	Smíšená choroba pojiva (MCTD – mixed connective tissue disease) a překryvný syndrom (overlap syndrom)	54
4.9.10	Sarkoidóza	54
4.9.11	Idiopatický hypereosinofilní syndrom	55
4.9.12	Recidivující atrofická polychondritida	55
4.9.13	Primární antifosfolipidový (antikardiolipinový) syndrom	56
4.9.14	Trombotická trombocytopenická purpura (TTP)	56
4.9.15	Vaskulitidy	57
4.9.15.1	Etiologie vaskulitid	57
4.9.15.2	Klasifikace vaskulitid	58
4.9.15.3	Diagnóza vaskulitid	58
4.9.15.4	Terapie vaskulitid	59

4.9.15.5	Prevence vaskulitid	60
4.9.15.6	Prognóza vaskulitid	60
4.9.16	Přehled primárních vaskulitid	60
4.9.16.1	Skupina vaskulitid postihujících malé cévy (AAV-ANCA-asociované vaskulitidy)	60
4.9.16.2	Skupina vaskulitid postihujících převážně cévy středního kalibru	62
4.9.16.3	Skupina vaskulitid postihujících velké cévy	63
4.9.16.4	Další vaskulitické syndromy	64
4.9.17	Kryoglobulinemie	64
4.9.18	Amyloidóza	65
4.10	Imunopatologické stavy postihující určitý orgánový systém provázené systémovými příznaky a nespecifickými autoprotilátkami	66
4.10.1	Nespecifické střevní záněty	66
4.10.2	Celiakie	67
4.10.3	Autoimunitní hepatitidy	68
4.10.4	Autoimunitní procesy plic	68
4.11	Orgánově specifické autoimunitní choroby	69
5.	Alergie	70
5.1	Příčiny alergických chorob	70
5.2	Alergeny	72
5.2.1	Alergenové komponenty	74
5.3	Diagnóza alergických chorob	76
5.3.1	Anamnéza	76
5.3.2	Klinický obraz a základní diagnostická vyšetření	77
5.3.3	Detekce senzibilizace na alergen nebo více alergenů	78
5.3.3.1	Kožní testy	78
5.3.3.2	Laboratorní detekce senzibilizace	80
5.3.3.3	Zhodnocení klinické relevance zjištěné senzibilizace	80
5.4	Léčba alergií	81
5.4.1	Eliminace alergenů	81
5.4.2	Specifická alergenová imunoterapie (AIT)	82
5.4.3	Farmakoterapie alergií	84
5.4.3.1	Antihistaminika	84
5.4.3.2	Kortikoidy	85
5.4.3.3	Stabilizátory membrány žírných buněk a další protialergické léky	87

5.5	Alergická respirační onemocnění	87
5.5.1	Alergická rhinitis a konjunktivitis	87
5.5.2	Průduškové astma	89
5.5.2.1	Klasifikace astmatu	92
5.5.2.1	Léčba astmatu	92
5.6	Alergická kožní onemocnění	95
5.6.1	Atopický ekzém	95
5.6.2	Urtikárie a angioedém	97
5.6.3	Kontaktní ekzém	100
5.7	Potravinová alergie	101
5.8	Léková alergie	103
5.8.1	Beta-laktamová antibiotika	105
5.8.2	Kontrastní látky	106
5.8.3	Lokální anestetika	107
5.8.4	Nesteroidní protizánětlivé léky	107
5.9	Alergie na jed blanokřídlého hmyzu	107
5.10	Anafylaxe	110
6.	Indikace k imunologickému a alergologickému vyšetření ...	111
6.1	Anamnéza	112
6.2	Klinický obraz	112
6.2.1	Celkové příznaky	113
6.2.2	Příznaky postižení jednotlivých orgánů	113
6.2.2.1	Kožní projevy	113
6.2.2.2	Příznaky postižení očí	114
6.2.2.3	Příznaky postižení oblasti ORL	114
6.2.2.4	Příznaky stomatologické	114
6.2.2.5	Příznaky postižení plic	114
6.2.2.6	Příznaky postižení ledvin	115
6.2.2.7	Příznaky postižení cévního systému	115
6.2.2.8	Příznaky postižení srdce	115
6.2.2.9	Příznaky postižení gastrointestinálního traktu	115
6.2.2.10	Příznaky postižení jater	116
6.2.2.11	Příznaky postižení periferních nervů	116
6.2.2.12	Příznaky postižení CNS	116
6.2.2.13	Příznaky gynekologické	116
6.2.2.14	Příznaky postižení dalších orgánů	116
6.2.3	Změny v základních laboratorních ukazatelích	116
6.2.4	Neobvyklé mikrobiologické nálezy:	118

7.	Závěr	119
8.	Tabulky a grafy	120
8.1	Tabulka 1 Imunopatologické reakce a paralely s fyziologickými	120
8.2	Tabulka 2 Systémové autoimunitní choroby a s nimi asociované autoprotilátky	121
8.3	Tabulka 3 Přehled imunosupresivních látek	122
8.4	Tabulka 4 Přehled imunosupresivních biologických léků	123
8.5	Tabulka 5 Druhy amyloidóz	126
8.6	Tabulka 6 Hlavní orgánově specifická autoimunitní onemocnění	127
8.7	Tabulka 7 Dynamika tvorby protilátek proti EBV a interpretace	129
9.	Literatura	130